

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
	ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	

ردیف	سوالات	بارم														
۱	(تاریخ ادبیات) درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. الف) تا پایان دوره ساسانی آثاری به زبان پارسی تألیف می شده است. ب) نخستین آثار نظم و نثر زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان پدید آمد. پ) آثار ادبی پهلوی به دلیل اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته غالباً به کتابت در نیامده بود. ت) به دستور منصور بن نوح سامانی تاریخ مفصل طبری از عربی به فارسی برگردانده شد.	۱														
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) عنصری، فرخی و از شاعران دربار غزنویان بودند. ب) آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمانها و نامه های شاهان است که به خط میخی نوشته شده است. پ) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن معمول گردید.	۷۵/۱														
۳	گزینه مناسب برای عناوین ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (دو گزینه اضافی است) <table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>الف) تألیف کیمای سعادت، از آثار دوره غزنوی و سلجوقی از اوست.</td><td>۱ - ناصر خسرو</td></tr><tr><td>ب) حماسه ملی ایران با او به اوج رسید</td><td>۲ - ابوعلی بلعمی</td></tr><tr><td>پ) کتاب تاریخ الرُّسُل و الملوک را او به فارسی برگرداند.</td><td>۳ - ابوعلی سینا</td></tr><tr><td>ت) دانشمندی که در قرن چهارم به فارسی و عربی شعر می سرود.</td><td>۴ - ابومنصور عبدالرزاق</td></tr><tr><td></td><td>۵ - فردوسی</td></tr><tr><td></td><td>۶ - امام محمد غزالی</td></tr></table>	الف	ب	الف) تألیف کیمای سعادت، از آثار دوره غزنوی و سلجوقی از اوست.	۱ - ناصر خسرو	ب) حماسه ملی ایران با او به اوج رسید	۲ - ابوعلی بلعمی	پ) کتاب تاریخ الرُّسُل و الملوک را او به فارسی برگرداند.	۳ - ابوعلی سینا	ت) دانشمندی که در قرن چهارم به فارسی و عربی شعر می سرود.	۴ - ابومنصور عبدالرزاق		۵ - فردوسی		۶ - امام محمد غزالی	۱
الف	ب															
الف) تألیف کیمای سعادت، از آثار دوره غزنوی و سلجوقی از اوست.	۱ - ناصر خسرو															
ب) حماسه ملی ایران با او به اوج رسید	۲ - ابوعلی بلعمی															
پ) کتاب تاریخ الرُّسُل و الملوک را او به فارسی برگرداند.	۳ - ابوعلی سینا															
ت) دانشمندی که در قرن چهارم به فارسی و عربی شعر می سرود.	۴ - ابومنصور عبدالرزاق															
	۵ - فردوسی															
	۶ - امام محمد غزالی															
۴	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) نوع ادبی منظومه «درخت آسوریک» چیست؟ ب) در سبک خراسانی شاعران از کدام نوع تشبیه در توصیف پدیده ها بهره برده اند؟ پ) غیر از شهید بلخی کدام شاعر دیگر شعر غنایی را قوت و استحکام بخشید؟	۷۵/۱														

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سؤالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
		ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه

۵	همه گزینه‌ها به جز گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است؟ (الف) سادگی فکر و روانی کلام (پ) شاعران بیشتر به واقعیت‌های بیرونی نظر داشتند. (ب) مفاهیم عینی آنان از قلمرو تعالیم اخلاقی فراتر نمی‌رفت (ت) به کارگیری توصیف‌های گوناگون و تشبیهات دلپذیر	۲۵/
۶	کدام یک از عبارات‌ها که زیر آنها خط کشیده شده نادرست است؟ (دو مورد نادرست است) آثاری که به زبان پهلوی تالیف شده (۱) بیشتر آثار دینی زرتشتی (۲) است. حتی رساله‌های کوچک که معمولاً در زمره آثار غیردینی است (۳) مانند «هزار و یک شب» (۴) نیز رنگ دینی دارند. اشعار زیادی به زبان پهلوی در دست نیست. (۵) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود (۶) و در اصل به ناحیه شمال غرب ایران تعلق داشت. (۷) این زبان شاخه‌ای از زبان فارسی میانه است که تا حدود هفتصد میلادی (۸) رواج داشت.	۵/
۷	دو ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی را بنویسید؟	۵/
۸	چرا به فارسی نو، «فارسی دری» هم گفته می‌شود؟	۲۵/
۹	موسیقی شعر صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. (الف) در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با مصوّت آغاز نمی‌شود. (ب) واژه «گلاب‌گیری» داری دو هجای بلند است. (پ) وزن در شعر کاملاً جنبه تزئینی دارد و برای نشان دادن عواطف گاهی می‌توان از آن چشم پوشید. (ت) بیت «تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی / تا شب نرود صبح پدیدار نباشد» هفت هجای کوتاه دارد.	۱
۱۰	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (الف) واژه «خواهرانه» در خط عروضی به صورت نوشته می‌شود. (ب) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف می‌شود. (پ) تعداد حذف همزه در مصراع «بر سر آنم که گر ز دست برآید» تا است. (ت) هجای دوم رکن چهارم مصراع «أَلَا يَا أَيُّهَا السَّاقِي أَدِرْ كَأْسًا وَ نَاولِهَا» است.	۱

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوال‌ات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
		ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه

۱	۱۱ به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) مصرع «نشاید که خوبان به صحرا روند» چند هجا دارد؟ ب) در کدام یک از دو واژه «نگاه» و «سایه» واج «ه» صامت است؟ پ) در تقطیع بیت «من از رنگِ صلاح آن دم به خونِ دل بشستم دست» چند بار «حذف نون» صورت می‌گیرد؟ ت) هجاهای «دلاوری» با کدام دو واژه «محدودیت» و «مداومت» یکسان است؟	
۱۵	۱۲ واژه «پیازآلود» را یک بار با حذف همزه و یک بار با حفظ همزه به خط عروضی بنویسید.	
۱۵	۱۳ آهنگ و موسیقی این دو شعر را با یکدیگر مقایسه کنید. الف) بفرمود تا رستم پیلتن خرامد به درگاه با انجمن به نزد تهمتن برفتند باز به زابلستان پیش آن یرفراز همه پیش آن پهلوان زمین سرافکنده کردند صد آفرین ب) عشق در دل ماند و یار از دست رفت بخت و رای و زور و زر بودم دریغ گر من از پای اندر آیم گو درآی دوستان دستی که کار از دست رفت کندر این غم هر چهار از دست رفت بهر از من صدهزار از دست رفت	
۲۵	۱۴ بیت..... از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی به خوبی بهره برده است و حس و حال آن طرب‌انگیز است ؟ الف) مرا نصیب ، غم آمد به شادی همه عالم چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم ب) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند ج) مرده بدم ، زنده شدم ، گریه بدم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم د) بیا که با سر زلف تو کارها دارم ز عشق روی تو در سر ، خمارها دارم	
۱/۵	۱۵ الف) با خوانش درست ابیات ، مرز پایه‌های آوایی را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید. (توضیح اینکه : یک هجا در هر پایه اشتباه نوشته شود نمره برای آن پایه تعلق نمی‌گیرد. تکمیل هر پایه ۲۵/ نمره دارد) ز کوی یار می‌آید نسیم بادی نروزی از این باد آر مدد خواهی چراغ دل برافروزی	

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
		ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه

		پایه آوایی مصراع اول	ر م ی آ ی د	ن س ی م با	
		پایه آوایی مصراع دوم	ا ز ی ن با در	چ را غ دل	
		نشانه های هجایی			
۲۵/		(ب) گزینه مناسب را انتخاب کنید. تقطیع (نشانه گذاری) عروضی کدام بیت به شکل زیر است؟ - - U - / - - U - / - - U - / - - U - (۱) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند (۲) نه من خام طمع عشق تو می ورزم و بس (۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری (۴) روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو روحی که چو من سوخته در خیل تو بسیاری هست وزنفاق تیر و قصد ماه و کید مشتری چرخ بازیگر از این بازیچه ها بسیار دارد			
۱۵/	۱۶	زیبایی شناسی واج آرایی کدام بیت محسوس تر است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) سرو را بین بر سماع بلبان صبح خیز ب) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند همچو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری			
۱۵/	۱۷	تکرار چه واج هایی بیشتر در ابیات زیر آرایه واج آرایی می سازد؟ الف) نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس ب) خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد ملالت علما هم ز علم بی عمل است که تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز			
۱۵/	۱۸	در ابیات زیر آرایه واژه آرایی (تکرار) را بیابید. الف) پای استدلالیان چوبین بود ب) بگریست چشم دشمن جان بر حدیث من پای چوبین سخت بی تمکین بود فضل از غریب هست و وفا از قریب نیست			

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
	ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	

۱۹	آرایه‌های «سجع ، واج‌آرایی ، جناس و تکرار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ الف) بی‌عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار روز فراق را که نهد در شمار عمر ب) افسوس که بی‌فایده فرسوده شدیم وز داس سپهر سرنگون سوده شدیم پ) دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم ت) در سینه‌ها برخاسته اندیشه را آراسته هم خویش حاجت خواسته هم خویشتن کرده روا ۱- ت ، پ ، ب ، الف ۲- ب ، پ ، ت ، الف ۳- ت ، ب ، پ ، الف ۴- ب ، الف ، پ ، ت
۲۰	نوع سجع موجود در کدام گزینه در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟ الف) هرکه شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد یا مگس را پر ببندد یا عسل را سر بیپوشد (متوازی) ب) مه نعل سم مرکبش گردون روان در موکبش تابنده نور کوکبش مرآت انوار آمده (مطرف) پ) هرکسی را دلربایی همچو ذره در هوایی قبله هرکس به جایی قبله سعدی سرایت (مطرف) ت) از سرو گویم یا چمن از لاله گویم یا سمن از شمع گویم یا لگن یا رقص گل پیش صبا (متوازی)
۲۱	فقط نوع سجع‌ها را در عبارات زیر مشخص کنید. الف) مال از بهر آسایش عمر است ، نه عمر از بهر گرد کردن مال ب) جان در حمایت یک دم است و دنیا وجودی میان دو عدم پ) دو چیز محال عقل است خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم ت) آن که بر دینار دسترس ندارد در همه دنیا کس ندارد.
۲۲	جاهای خالی را پر کنید. الف) واژه‌های «.....» و «مکتوب» در عبارت زیر سجع دارند. «مراد از نزول قرآن ، تحصیل سیرت خوب است نه ترتیل صورت مکتوب» ب) در عبارت زیر دو واژه و کلمات مسجع است. در ایام طفولیت متعبد و شب‌خیز بودم و مولع زهد و پرهیز ب) از دو عبارت زیر عبارت بالاترین ارزش موسیقایی دارد. الف) رونده بی‌معرفت مرغ بی‌پر است و عالم بی‌عمل درخت بی‌بر ب) محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه - اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوال‌ات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
	ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	

۲۳	(نقد و تحلیل متن) درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. الف) ملک الشعرا بهار تقسیم بندی سبکها را بر اساس حوزه جغرافیایی و موضوع قایل شده است. ب) فعل مصراع «شنیدستم که شهبازی کهنسال...» از نوع کاربردهای تاریخی دستوری است. پ) بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدش» بر مفهوم «شکیبایی برای تعالی» تاکید دارد.	۷۵/
۲۴	جاهای خالی را با کلمات مناسب پُر کنید. الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد می گویند. ب) از قرار گرفتن قافیه در پایان هر دو مصراع یک بیت، می فهمیم که قالب شعر است. پ) با توجه به داستان «روباہ و شکارچی» شعر ظاهری ساده و دارد اما نتیجه گیری پایانی مفهومی دارد.	۷۵/
۲۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) استفاده از دو نشانه برای یک ممتم از ویژگی های کدام قلمرو است؟ ب) لحن بیت «به نام خداوند جان آفرین / حکیم سخن در زبان آفرین» حماسی است یا ستایشی؟ پ) نویسنده با توجه به حکایتی از متن برزویه طبیب از کتاب کلیله و دمنه نسبت به چه چیز نگرش منفی دارد؟ ت) با توجه به قلمرو ادبی بیت «نزد دم تا که آهن درفکندند / به سختی چند دندان بکنند» چه آرایه ادبی از علم بیان دارد؟	۱
۲۶	عبارت «آب و گلِ تو را نیکو سرشته اند اما لگد کم خورده است» از نظر مفهوم به کدام بیت نزدیک تر است؟ الف) چه تربیت شنوم یا چه مصلحت بینم ب) عاقبت گرگ زاده گرگ شود پ) ز وحشی نیاید که مردم شود ت) هر که در خردی اش ادب نکنند مرا که چشم به ساقی و گوش بر چنگ است گر چه با آدمی بزرگ شود به سعی اندر او تربیت گم شود در بزرگی فلاح از او برخاست (فلاح : رستگاری)	۲۵/
۲۷	همه ابیات به جز بیت از نوع ادبیات غنایی است. الف) هر جا که تو روزی نفسی جای گرفتی ب) آنچنان مهر توام در دل من جای گرفت آنجا روم و گریه کنان جای تو بوسم که اگر سر برود از دل و از جان نرود	۲۵/

باسمه تعالی

معاونت آموزش متوسطه – اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

آزمون مستمر سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۱	پایه: دهم	رشته: علوم انسانی و معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۶
	ساعت آزمون:	تعداد صفحات: ۷ صفحه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	

	پ (دوست آن باشد که گیرد دستِ دوست ت) دارم سخنی با تو و گفتن نتوانم	در پریشان حالی و درماندگی وین درد نهان سوز نهفتن نتوانم	
۲۸	نمونه زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید. گل بخندید و باغ شد پدرام چون بناگوش نیکوان شد باغ	ای خوشا این جهان بدین هنگام از گل سبب و از گل بادم	۱۵
۲۹	شعر زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید. ابلهی دید <u>اَشْتَرِی</u> به چرا گفت <u>اَشْتَر</u> که <u>اَنْدَر</u> این پیکار	گفت نَقَشَت همه کُز است چرا ؟ (چرا در مصراع اول : چراگاه / کُز : کج) عیبِ نقاش می کنی ، هُشدار ! تو ز من راه راست رفتن خواه	۱
	الف) با توجه به کلمات مشخص شده دو ویژگی زبانی شعر را بنویسید. ب) یک آرایه ادبی در بیت سوم بیابید. پ) شعر را به لحاظ قلمرو فکری تحلیل کنید. (یک مورد)		
۳۰	با توجه به متن زیر دو مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره سامانی را بنویسید. و این را نام شاه نامه نهادند تا خداوندان دانش اندرین نگاه کنند و فرهنگ شاهان و مهتران و فرزندگان و کار و ساز پادشاهی و نهاد و رفتار ایشان و آیین های نیکو و داد و داوری و رای و راندن کار و سپاه آراستن و رزم کردن و شهر گشادن و خواستاری کردن. این همه را بدین نامه اندر بیابند.		۱۵